

เปรียบเทียบเนื้อหาการสำรวจโพลในหนังสือพิมพ์รายวัน
และการสร้างความน่าเชื่อถือ

นางสาวรพีวรรณ กลยณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2544
ISBN 974-03-0353-6
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**COMPARISON OF POLL CONTENTS IN DAILY NEWSPAPERS
AND THEIR CREDIBILITY**

Miss Rapeevun Kolyanee

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism**

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0353-6

รพีวรรณ กลยณี : เปรียบเทียบเนื้อหาการสำรวจโพลในหนังสือพิมพ์รายวัน และการสร้าง
ความน่าเชื่อถือ (COMPARISON OF POLL CONTENTS IN DAILY NEWSPAPERS
AND THEIR CREDIBILITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.นันทริกา คุ่มโพธิ์จรรย์ : 209 หน้า
ISBN 974-03-0353-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า หนังสือพิมพ์มีการนำเสนอเนื้อหาการสำรวจโพลใน
ประเด็นปัญหา จำนวนและรูปแบบใด การนำเสนอมีความสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักการรายงานผล
โพล และมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัจจัยการคัดเลือก และการสร้างความน่า
เชื่อถือร่วมด้วย

งานวิจัยนี้ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และหนังสือพิมพ์มติชน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ
หนังสือพิมพ์ข่าวสด ถือเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และ
หนังสือพิมพ์มติชนถือเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์มีการนำเสนอการสำรวจโพลในประเด็นที่ไม่ใช่การเลือกตั้ง
ในเรื่องของปัญหาความขัดแย้ง ส่วนประเด็นการเลือกตั้งนั้น ยังมุ่งเน้นการทำนายผลการเลือกตั้ง
เช่นเดียวกับในอดีต โดยหนังสือพิมพ์ทำการเสนอผลการสำรวจโพลของเอแบคโพลล์ สวนดุสิตโพล
กรุงเทพโพล และพระนครโพล เป็นหลัก และใช้รูปแบบข่าวในการนำเสนอเป็นส่วนใหญ่ สำหรับ
การนำเสนอเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักการรายงานผลโพลที่ผู้วิจัยกำหนด ไม่มี
หนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดมีการนำเสนอครบได้ครบถ้วนความสมบูรณ์ จะเน้นการรายงานผลโพล
ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นหลัก สำหรับปัจจัยในการคัดเลือก และการรายงานผลการสำรวจ
โพลนั้น หนังสือพิมพ์มีการคัดเลือกจากเรื่องที่มีการขัดแย้งในสังคม หรือสถานการณ์ที่กำลังเป็นที่
สนใจของประชาชนขณะนั้น ในส่วนของการสร้างความน่าเชื่อถือ โดยการนำผลการสำรวจโพลมา
ประกอบในเนื้อหานั้น พบว่าสามารถสร้างความน่าเชื่อถือได้ เพราะ ผลการสำรวจโพลมีความแม่นยำ
สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....
สาขาวิชา...วารสารสนเทศ.....
ปีการศึกษา..... 2544.....

ลายมือชื่อนิสิต.....รพีวรรณ.....กลยณี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....นันทริกา คุ่มโพธิ์จรรย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4285265328 : Major JOURNALISM

key word : COMPARISON / CONTENT / CREDIBILITY

RAPEEVUN KOLYANEE : COMPARISON OF POLL CONTENTS IN DAILY
NEWSPAPERS AND THEIR CREDIBILITY. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
NANTARIKA KOOMPIROCHANA. 209 pp. ISBN 974-03-0353-6

The objectives of this research are to study how newspaper presents its poll contents in terms of issue, quantity, and format; whether the presentation is complete and precise according to the rule of poll report; and whether it is credible. Moreover, it is to study the criteria of selecting and building credibility.

This research is the comparison amongst 4 newspapers, i.e. Thairath, Kao Sod, Thai Post, Matichon. Thairath and Kao Sod are considered the representatives of quantitative newspapers, whilst Thai Post and Matichon represent the qualitative newspapers.

The result of this research found that newspapers also present other issues irrelevant to election. However, within the election issues, they focus on predicting the election result as they have done in the past. They mainly display the survey results in news format from ABAC Poll, Dusit Poll, Bangkok Poll, and Pranakorn Poll. Regarding the completeness and preciseness of the poll, none of the daily newspaper provides it. Basically, they would rather tell the result of poll from their information analysis. For the criteria of selecting and reporting the result of poll survey, newspapers choose from the contradiction occurring in society or the situations being interested by population. In terms of credibility, it is found that they can build trustworthiness since the poll result is substantially consistent with the real situation.

Department.....Journalism.....

Field of study.....Journalism.....

Academic year.....2001.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์นันทริกา คุ้มไพโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์จรจิตลักษณ์ แสงอุไร และ อาจารย์ดร.พิรงรอง รามสูต วัฒนินันท์ ที่สละเวลาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ คุณธงชัย ณ นคร จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คุณปริทัศน์ กองเพียร จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด คุณอายุษ ประทีป ณ ถลาง จากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ คุณสุชาติ ศรีสุวรรณ และ คุณอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ จากหนังสือพิมพ์มติชน คุณเทวินทร์ ขอนเหนี่ยวกลาง จากเอแบคโพลล์ ผศ.สุชุม เจลยทรัพย์ จากสวนดุสิตโพล ผศ.ปราณี ไวดาบ จากพระนครโพล และคุณตุลสถิตย์ ทัฬหิม จากเนชั่นโพล ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์ พร้อมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย

ขอบคุณสำหรับกำลังใจที่ดี และความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังจากวงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์ รวมทั้งคำปรึกษาจากนภัทร วัชรระพิมลมาศ ซึ่งทั้งคู่เป็นเพื่อนใหม่ปริญาโท ซึ่งผู้วิจัยได้รับแต่สิ่งที่ดีๆ อย่างมิตรเสมอมา

ขอบคุณอย่างมากสำหรับน้ำใจของเพื่อนเก่า สุหทัยา ณ หนองคาย ที่เอื้อเฟื้ออุปการะการพิมพ์ และติดตามการทำงานของวิจัยเสมอ

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแม่ที่เป็นผู้สนับสนุนผู้วิจัยในทุกๆ เรื่องด้วยความปรารถนาดี มาโดยตลอด และขอขอบพระคุณพ่อผู้ล่วงลับที่บอกผู้วิจัยอยู่เสมอว่า “พ่อไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการศึกษาเท่าที่พ่อจะส่งได้” ซึ่งลูกก็ได้แต่แอบหวังเล็กๆ ว่า จะต้องทำให้พ่อชื่นใจให้ได้

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชามติ.....	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับข่าว.....	13
2.3 แบบจำลองผู้เฝ้าประตู.....	15
2.4 ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร.....	16
2.5 การรายงานข่าวเชิงวิทยาศาสตร์.....	17
2.6 ข้อเสนอแนะ.....	27
2.7 นิยามศัพท์.....	27
2.8 กรอบแนวคิด.....	30
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ขอบเขตการวิจัย.....	31
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	31
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	34
3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา.....	34
3.6 วิธีการวิเคราะห์.....	34
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
3.8 การนำเสนอข้อมูล.....	35

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัย

4.1 เปรียบเทียบปริมาณประเด็นปัญหาที่นำผลการสำรวจโพลมาประกอบในการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ	37
4.2 เปรียบเทียบปริมาณสำนักโพลที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับนำผลการสำรวจโพลมาประกอบในการนำเสนอเนื้อหา	62
4.3 เปรียบเทียบรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการสำรวจโพลในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ	65
4.4 เปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ตามหลักการสำรวจประชาชาติในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ	103
4.5 การสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	114
4.6 การสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์ข่าวสด	117
4.7 การสัมภาษณ์หัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์	120
4.8 การสัมภาษณ์รองบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชน	121
4.9 การสัมภาษณ์สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเตอร์เน็ตโพลล์	125
4.10 การสัมภาษณ์สวนดุสิตโพล	132
4.11 การสัมภาษณ์พระนครโพล	138
4.12 การสัมภาษณ์เนชั่นโพล	140
4.13 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	143
4.14 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์สำนักโพล 4 แห่ง	146

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปราย	147
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	168
รายการอ้างอิง	169
ภาคผนวก ก	175
ภาคผนวก ข	183
ภาคผนวก ค	187
ภาคผนวก ง	203
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	209

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณประเด็นปัญหาที่นำผลการสำรวจโพลมาประกอบ.....	37
ในการนำเสนอเนื้อหา และแสดงปริมาณการนำเสนอการสำรวจโพล	
ในหนังสือพิมพ์รายวันของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	
ตารางที่ 2 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ.....	40
ตารางที่ 3 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	42
ตารางที่ 4 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์ข่าวสด.....	47
ตารางที่ 5 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์.....	52
ตารางที่ 6 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์มติชน.....	55
ตารางที่ 7 แสดงปริมาณสำนักโพลที่หนังสือพิมพ์นำผลการสำรวจโพล.....	62
มาประกอบในการนำเสนอเนื้อหา	
ตารางที่ 8 แสดงปริมาณรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการสำรวจโพล.....	65
ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	
ตารางที่ 9 แสดงปริมาณประเด็นปัญหา และรูปแบบการนำเสนอ.....	69
ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	
ตารางที่ 10 แสดงปริมาณประเด็นปัญหา และรูปแบบการนำเสนอ.....	78
ของหนังสือพิมพ์ข่าวสด	
ตารางที่ 11 แสดงปริมาณประเด็นปัญหา และรูปแบบการนำเสนอ.....	86
ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์	
ตารางที่ 12 แสดงปริมาณประเด็นปัญหา และรูปแบบการนำเสนอ.....	92
ของหนังสือพิมพ์มติชน	
ตารางที่ 13 แสดงปริมาณเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ตามหลักการสำรวจประชามติ.....	103
ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	
ตารางที่ 14 เปรียบเทียบประเด็นปัญหาที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ.....	108
มีการนำเสนอผลการสำรวจโพลตรงกัน	

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 แสดงปริมาณประเด็นปัญหาที่นำผลการสำรวจโพล.....	204
มาประกอบในการนำเสนอเนื้อหา และแสดงปริมาณการนำเสนอการสำรวจโพล ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	
แผนภูมิที่ 2 แสดงปริมาณประเด็นการเลือกตั้ง ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ.....	205
แผนภูมิที่ 3 แสดงปริมาณสำนักโพลที่หนังสือพิมพ์นำผลการสำรวจโพล.....	206
มาประกอบในการนำเสนอเนื้อหา(รวมประเด็นที่ไม่ใช่การเลือกตั้ง และประเด็นการเลือกตั้ง)	
แผนภูมิที่ 4 แสดงปริมาณรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการสำรวจโพล.....	207
ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	
แผนภูมิที่ 5 แสดงปริมาณเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ตามหลักการสำรวจประชามติ.....	208
ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ	